

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Луцький національний технічний університет

Інститут демографії та досліджень якості життя імені Михайла Птухи НАН України (Київ)

Інститут економіки промисловості НАН України (Київ)

Інститут регіональних досліджень НАН України (Львів)

Волинський осередок ВГО «Спілка економістів України»

Волинський обласний центр зайнятості

Київський національний університет будівництва і архітектури

ДННУ «Академія фінансового управління» (Київ)

Національний університет «Запорізька політехніка»

Державний університет економіки і технологій (Кривий Ріг)

Хмельницький національний університет

Донецький національний університет імені Василя Стуса (Вінниця)

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Дрогобич)

Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академ. С.Дем'янчука (Рівне)

Державний університет «Житомирська політехніка» (Житомир)

Мукачівський державний університет (Мукачеве)

Університет Короля Данила (Івано-Франківськ)

Університет Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (м. Люблін, Польща)

Головне статистичне управління Польщі (Польща)

Академія Замойська (м. Замость, Польща)

Національна торгово-промислова палата у Варшаві (м. Варшава, Польща)

Фундація «Інститут сталого розвитку» (Польща)

Технічний університет – Варна (м. Варна, Болгарія)

Сільськогосподарська академія університету імені Вітовта Великого (м. Каунас, Литва)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

XI Міжнародна науково-практична конференція
Луцький національний технічний університет

THE ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEMS MANAGEMENT

11 th international scientifically-practical conference
Lutsk National Technical University

5 грудня 2025 р.
Частина 2

5 December, 2025
Part 2

Луцьк – 2025
Lutsk – 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Луцький національний технічний університет
Інститут демографії та досліджень якості життя НАН України (Київ)
Інститут економіки промисловості НАН України (Київ)
Інститут регіональних досліджень НАН України (Львів)
Волинський осередок ВГО «Спілка економістів України», Волинський обласний центр зайнятості
Київський національний університет будівництва і архітектури
ДННУ «Академія фінансового управління» (Київ),
Національний університет «Запорізька політехніка»
Державний університет економіки і технологій (Кривий Ріг)
Хмельницький національний університет,
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Вінниця)
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Дрогобич)
Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академ. С.Дем'янчука (Рівне)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Житомир)
Мукачівський державний університет (Мукачеве), Університет Короля Данила (Івано-Франківськ)
Університет Марії Кюрі-Скłodовської у Любліні (м. Люблін, Польща)
Головне статистичне управління Польщі (Польща), Академія Замойська (м. Замость, Польща)
Національна торгово-промислова палата у Варшаві (м. Варшава, Польща)
Фундація «Інститут сталого розвитку» (Польща), Технічний університет – Варна (м. Варна, Болгарія)
Сільськогосподарська академія університету імені Вітовта Великого (м. Каунас, Литва)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИМИ
СИСТЕМАМИ**

**THE ACTUAL PROBLEMS
OF SOCIAL AND
ECONOMIC SYSTEMS
MANAGEMENT**

*XI Міжнародна
науково-практична конференція
Частина 2*

*11 th international
scientifically-practical conference
Part 2*

**Луцький національний технічний
університет**

Lutsk National Technical University

5 грудня 2025 року 5 December, 2025

Луцьк
«Надстир'я»
2025

УДК 338.24 : 330.342 (063)
А 43

*Рекомендовано Вченою радою
Луцького національного технічного університету
(протокол № 7 від 26 грудня 2025 р.)*

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, директор ГО «Європейський аналітичний центр»;

Хомюк Н. Л. – д.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту Волинського національного університету ім. Лесі Українки

А 43 **Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами:**
матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., Частина 2. Луцьк, 5 груд. 2025 р.,
Луцьк: Надстир'я, 2025. р 306 с.

The actual problems of social and economic systems management : 11 th
international scientifically-practical conference, Part 2. December 5, 2025 p., Lutsk:
Nadstyrja, 2025.p 306 с.

ISBN 978-617-8438-26-5

Збірник містить матеріали учасників XI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами», що охоплюють проблеми структурної трансформації економіки регіонів польсько-українського прикордоння, управління національним господарством, галузями та господарськими комплексами; управління державними фінансами та інвестиційного забезпечення відбудови України, регіонального менеджменту та міжнародного співробітництва в контексті подальшої євроінтеграції України; менеджменту та економіки підприємства; управління персоналом, трудового потенціалу, лідерства; ринку праці, зайнятості населення, соціального партнерства; управління логістичними процесами на різних рівнях господарювання, а також економіки довкілля та природних ресурсів.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми управління соціально-економічними системами різних рівнів.

УДК 338.24 : 330.342 (063)

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

ISBN 978-617-8438-26-5

© Луцький національний технічний університет, 2025

Коробчук Л.І., Пастор В.П. ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЧЕРЕЗ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ ДОВКІЛЛЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО- РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	269
Петрунчак І.М. ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛЕЙ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ.....	271
Сухіна О.М. СТРАТЕГІЧНІ КРОКИ ДЛЯ ПЕРЕТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ НА РЕЗУЛЬТАТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У СПРАВІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕКОСИСТЕМ	273
Караїм О.А. СИНЯ ЕКОНОМІКА СУШІ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ РІЧКОВО-ОЗЕРНОЇ МОДЕЛІ СТАЛОГО ВОДОКОРИСТУВАННЯ	275
Радько В.М., Касьян Т.К. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ЕКОНОМІКА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ: РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ІНСТИТУЦІЙНІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ	277
Кацаненко Б.А., Ляшок Н.Ю. ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНЕ СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ІНСТРУМЕНТИ ТА МЕХАНІЗМИ	280
Бай О.В. ЛІНІЙНА ІНЕРЦІЯ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА БАР'ЄРИ ПЕРЕХОДУ ДО ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	283
Maksymova I.I. CLIMATE-NEUTRAL DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY: THE HOT AIR EFFECT AND THE IMPACT OF WAR.....	286
Матвійчук Л.Ю., Жадько О.А. СТАЛИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЙ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	289
Хвесик М.А., Чередніченко Ю.Г. ОЦІНКА РИЗИКІВ СТІЙКОСТІ ТА АДАПТИВНОСТІ СФЕРИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ	291
Мостюк Д.І. ЕКОНОМІЧНА СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩУВАННЯ Й ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ.....	294
Шушпанов Д.Г., Мельничук М.О. ЕКОЛОГІЧНО-ОРІЄНТОВАНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ІНТЕГРОВАНІ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	296
Хомицький В.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	298
Яворський В. В., Ущенко П. Г. ГЛОБАЛЬНА БІОРЕСУРСНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ, ПОЛІТИЧНІ ТРАЄКТОРІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ОБМЕЖЕННЯ.....	300
Ачкасова О.В., Курицький В. С. СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ	303

Ачкасова О.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної економіки

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків,
Україна

Курицький В. С.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків,
Україна

СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Цифрова трансформація економіки зумовлює суттєві зміни у соціально-трудових відносинах, формуючи новий характер соціальних ризиків та трансформуючи запит на соціальний захист. Поширення дистанційної праці, цифрових платформ, гнучких форматів зайнятості, внутрішньої та зовнішньої мобільності населення актуалізує необхідність оновлення підходів до організації соціального забезпечення. Від ефективності соціальної підтримки залежить стабільність ринку праці та рівень соціальної безпеки, тому модернізація соціального забезпечення стає однією з ключових умов розвитку цифрової економіки, що підтверджується дослідженнями трансформацій соціально-трудої сфери [8].

Результати наукових праць останніх років демонструють, що сучасна система соціального забезпечення в Україні характеризується фрагментарністю, недостатнім рівнем цифрової інтеграції та нерівними можливостями доступу до соціальних послуг. Іванісов О.В., Лебединська О.С. та Лугова В.М. визначають низку недоліків у чинних механізмах соціальної політики, включаючи недостатню адресність та складність процедур отримання допомоги [1]. У дослідженні Карташова Є.Г., Грабовенка Н.В., Андріянова І.О. та Чурилова В.В. акцентується на тому, що цифрова держава має забезпечувати автоматизовані процедури призначення соціальних виплат, інтеграцію інформаційних систем та підвищення прозорості соціально-адміністративних процесів [2]. Костишина Т. звертає увагу на те, що цифрова економіка формує нові соціальні ризики, пов'язані з нестандартною зайнятістю та діяльністю цифрових платформ, які переважно не охоплені традиційною системою страхового захисту [3]. Лебединська О.С., Іванісов О.В. і Лугова В.М. розглядають інтегровані соціальні послуги як механізм, який дозволяє забезпечити комплексність та доступність соціальної допомоги для різних категорій населення в умовах високої мобільності та неоднорідності потреб [4]. У працях Мішиної С.В. й Степанової Е.Р. висвітлено важливість цифрових сервісів для підтримки внутрішньо переміщених осіб, що вимагає адаптації соціальної політики до умов територіальної нестабільності та великих масштабів міграції [5; 7]. Дослідження Демченко К.О., Назарової Г.В. та їхніх колег підкреслює значення інституційної та організаційної спроможності соціальних послуг у процесі цифрової модернізації [9].

Узагальнення цих поглядів дозволяє чітко окреслити проблему, що полягає у невідповідності чинної системи соціального забезпечення новим умовам цифрової економіки. Існуючі механізми соціального страхування та соціальної допомоги переважно орієнтовані на традиційні форми трудових відносин, що не відповідає сучасним реаліям. Зростання частки віддаленої та платформної роботи, збільшення кількості працівників з нестандартною зайнятістю, а також зростання ролі цифрових платформ у взаємодії громадян з органами влади формують потребу у нових моделях соціального захисту. У рамках формування наукових підходів виникає необхідність визначити особливості функціонування соціального забезпечення працівників у цифровому середовищі та окреслити перспективні напрями його модернізації.

Проведений аналіз засвідчує, що цифровізація трансформує соціальне забезпечення на кількох рівнях, змінюючи як технологічні можливості системи, так і логіку її функціонування. Найпомітнішою тенденцією є перехід від надмірного процедурного адміністрування до

орієнтації на реальну доступність соціальних послуг. Це означає, що складні бюрократичні процедури дедалі частіше замінюються цифровими сервісами, які дають змогу громадянам взаємодіяти з інституціями швидше та з меншими витратами часу. Цифрова готовність системи соціального забезпечення, включаючи інтегровані платформи, технічну оснащеність та компетентність персоналу, стає умовою оперативного призначення допомоги та ефективної роботи з великими масивами даних [1].

У процесі цифровізації водночас виявляються глибинні структурні обмеження чинної моделі. Проблеми інтеграції державних інформаційних ресурсів, інерційність адміністративних процедур та фрагментарність управлінських рішень сповільнюють темпи модернізації. Це створює дисбаланс між технічним потенціалом цифрових інструментів і фактичною здатністю системи соціального захисту швидко адаптуватися до нових викликів [2].

Особливої актуальності набуває питання соціального страхування у контексті поширення платформної та нестандартної зайнятості. Працівники з нерегулярним доходом, відсутністю довготривалих договорів та залежністю від цифрових платформ часто залишаються поза традиційними механізмами захисту. Тому постає необхідність створення гнучких і персоналізованих моделей страхування, здатних враховувати особливості таких трудових траєкторій [3].

Суттєво змінюється й підхід до організації соціальних послуг. Інтегровані соціальні послуги забезпечують комплексність підтримки, скорочують дублювання процедур і дають змогу швидше реагувати на потреби громадян, що є особливо важливим у ситуаціях високої мобільності та соціальної вразливості [4]. Найяскравіше значення цифровізації виявляється у роботі з внутрішньо переміщеними особами: дистанційне подання документів, онлайн-оформлення допомоги та мобільні сервіси дозволяють забезпечити безперервність соціального захисту там, де традиційні моделі виявляються неефективними [5; 7].

Разом із технічними новаціями цифровізація вимагає інституційного підсилення. Ефективне функціонування ринку соціальних послуг, координація між суб'єктами соціальної політики, модернізація соціальної інфраструктури та розширення партнерства між державними і недержавними організаціями є передумовами повноцінної реалізації цифрових інструментів. Без зміцнення інституційної спроможності навіть найсучасніші технології не забезпечать очікуваного підвищення якості соціального забезпечення [9].

Підсумовуючи результати, можна стверджувати, що цифрова економіка змінює саму логіку функціонування системи соціального забезпечення. Її модернізація має ґрунтуватися на інтеграції інформаційних систем, підвищенні цифрової компетентності населення, створенні інклюзивних електронних сервісів, адаптації механізмів соціального страхування до нових форм зайнятості та посиленні інституційної спроможності ринку соціальних послуг. Подальші дослідження доцільно зосередити на розробленні цифрових моделей соціального захисту працівників, оцінюванні ефективності інтегрованих соціальних послуг та удосконаленні цифрових підходів до підтримки внутрішньо переміщених осіб.

1. Іванісов О. В., Лебединська О.С., Лугова В.М. Реальний стан і перспективи реформування системи соціального забезпечення. *Бізнес Інформ*. 2022. № 12. С. 184–189. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2022-12_0-pages-184_189.pdf
2. Карташов Є.Г., Грабовенко Н. В., Андріанов І. О., Чурилов В. В.. Державна соціальна політика у сучасній цифровій державі. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2025 р. № 1. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2025/41.pdf
3. Костишина Т. Соціальний захист в контексті розвитку цифрової економіки. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 1. С. 279-288.
4. Лебединська О.С., Іванісов О.В., Лугова В.М. Специфіка надання інтегрованих соціальних послуг в сучасних умовах. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Том 10. № 2. С. 38–44. URL: <http://ujae.org.ua/spetsyfika-nadannya-integrovanyh-sotsialnyh-poslug-v-suchasnyh-umovah/>
5. Мішина С. В. Сучасні тенденції розвитку соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні. *Ефективна економіка*. 2025. № 9 . URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.44>

6. Новікова О. Ф., Залознова Ю. С., Амоша О. І. та ін. *Трансформація соціально-трудової сфери в умовах цифровізації економіки: монографія*. Київ: Ін-т економіки пром-сті НАН України, 2022. 385 с.
7. Степанова Е. Р. Соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб. *Бізнес Інформ*. 2023. №1. С. 101–107. Режим доступу: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2023-1_0-pages-101_107.pdf
8. Шепеленко С. М. Формування ефективної соціальної політики вітчизняних підприємств в умовах невизначеності. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2024. № 2. С. 159-168. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evngu_2024_2_19.
9. Demchenko K., Nazarov N., Demianenko A., Nazarova G., Bozhydai I., Semenov A. Organizational and economic support for the development of social services market in Ukraine. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2023. № 2(49). P. 361-372.URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3984>